

Poznań, 10 stycznia 2022

prof. dr hab. Ewa Murawska
Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego
w Poznaniu
Sztuki muzyczne
Adres do korespondencji
Ul. Dąbrowskiego 196a
60-594 Poznań
kom. 602637623
e-mail: ewamurawska@interia.pl

Zlecniodawca recenzji

Rada Dyscypliny Sztuki Muzyczne Akademii Sztuki w Szczecinie. Zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020 poz. 85) art. 187 punkt 2,3.

Dotyczy

Uchwały Komisji Doktorskiej z dnia 24 listopada 2021 roku w sprawie wyboru 3 recenzentów pracy doktorskiej mgr Joanny Kowalczyk.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pani mgr Joanny Kowalczyk składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym z koncertu live zarejestrowanego w Sali kameralnej Filharmonii im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie dn. 08.12.2021 roku i jego opisu **pt.: Carl Loewe – uniwersalność twórczości. Transkrypcje fletowe wybranych dzieł instrumentalnych**”, stanowiących łącznie rozprawę pod wspomnianym tytułem, zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku poz. 1668, art. 190 pkt 2,3.

Promotorami pracy doktorskiej są: Pan prof. dr hab. Antoni Wierzbński i Pan dr hab. Tomasz Szczęsny.

Dzieło artystyczne/rozprawa doktorska obejmuje prezentację następujących utworów:

1. Carl Loewe – *Obrazy szkockie* op. 112 na flet i fortepian
2. Carl Loewe – *Duo Espagnôla* na flet i fortepian
3. Grand Trio g-moll op. 12

Wykonawcy: Joanna Kowalczyk – flet, Tomasz Szczęsny – wiolonczela, Rafał Kowalczyk – fortepian

Dzieło artystyczne zaprezentowane przez Panią mgr Joannę Kowalczyk zrealizowane zostało na bardzo wysokim poziomie. Doktorantka jest, bez wątpienia, bardzo sprawną technicznie flecistką, która już na tym etapie swojej drogi artystycznej, dysponuje pięknym, skupionym a jednocześnie elastycznym i otwartym, nośnym, dźwiękiem, wyrównanym barwowo między rejestrami; posiada także czytelną oraz zróżnicowaną artykulację. W dziele artystycznym, dzięki wysokim walorom wykonawczym, Doktorantka wykazała się naturalną i czytelną swobodą w kreowaniu narracji muzycznej, dzięki szerokiemu zasobowi środków wyrazowych, do których sięga z niezwykłą łatwością. Flecistka jest szczególnie przekonująca w kształtowaniu napięcia emocjonalnego w utworach przy użyciu rozbudowanej skali dynamicznej. Doktorantka, z ujmującą plastycznością, porusza się między skrajnymi dynamikami bez uszczerbku na intonacji czy selektywności artykulacyjnej. Jej gra jest skuteczna, przekonująca i interesująca.

Pani mgr Joanna Kowalczyk w swojej prezentacji zaprezentowała także bardzo silnie rozwinięty komponent melodyjności, śpiewności i emocjonalności typowej dla liryki wokalne, który charakteryzuje stylistykę języka muzycznego Carla Loewego, zwanego „Schubertem Północy”.

Program artystyczny wybrany do prezentacji przez Panią mgr Joannę Kowalczyk jest z pewnością niezwykle ambitny, a także zróżnicowany. Godzi się także podkreślić, iż prezentowane dzieła zostały przez Panią mgr Joannę Kowalczyk poddane transkrypcji z literatury smyczkowej na fletową, co jest Jej oczywistym wkładem w rozwój reprezentowanej przez Nią dyscypliny artystycznej.

Na uwagę zasługuje także bardzo dobra gra Pana Rafała Kowalczyka – pianisty i Pana Tomasza Szczęsnego – wiolonczelisty, a także znakomite zrozumienie artystyczne instrumentalistów. We wszystkich utworach zaprezentowano przekonującą i osobliwą dla każdej z kompozycji wizję interpretacji muzycznej. Na pochwałę zasługuje ponadto logiczne i uzasadnione rozplanowanie przestrzeni agogicznej oraz kształtowania napięcia emocjonalnego poszczególnych fraz muzycznych, co ugruntowuje bardzo pozytywne wrażenie odbioru przez słuchacza co do proponowanego kierunku interpretacji.

Opis rozprawy doktorskiej jest przygotowany na bardzo wysokim poziomie merytorycznym, graficznym i stylistycznym, a konspekt pracy przedstawia się następująco:

Rozdział 1.

Johann Carl Gottfried Loewe

1.1. Zarys biograficzny

1.2. Twórczość

Rozdział 2.

Wybrane utwory Carla Loewego w opracowaniu na flet

2.1. Transkrypcja i aranżacja muzyczna

2.2. Schottische Bilder op. 112.

2.3. Duo Espagnôla

2.4. Grand Trio g-moll op. 12

2.4.1. Część I *Allegro*

2.4.2. Część II *Allegro molto agitato*

2.4.3. Część III *Larghetto*

2.4.4. Część IV *Finale. Allegro assai vivace.*

Całość treści uzupełniają: Zakończenie i Bibliografia.

Celem dysertacji Pani mgr Joanny Kowalczyk jest – jak sama Ona pisze we wstępie – „propagowanie muzyki instrumentalnej Carla Loewego, która ze względu na swoją niepodważalną wartość muzyczną niewątpliwie na to zasługuje. Kolejnym celem jest pozyskanie dla literatury kameralnej (z udziałem fletu) kompozycji Loewego przeznaczonych pierwotnie na skład smyczkowy” (patrz: s. 5 Opisu dzieła).

Pierwszy rozdział ma na celu przybliżenie sylwetki kompozytora, jego życia i dorobku artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem liryki wokalne, która przyniosła mu rozgłos już za życia i jest esencją oraz głównym nurtem jego twórczości. W segmencie tym Doktorantka podkreśla zasługi Loewego dla rozwoju kultury i edukacji muzycznej regionu pomorza zachodniego.

Drugi rozdział poświęcono próbie usystematyzowania terminologii i rozgraniczenia definicji transkrypcji, aranżacji i opracowania muzycznego. Doktorantka zauważa, zupełnie słusznie, iż terminologia ta używana jest często zamiennie a jej objaśnienia są niejednokrotnie sprzeczne. We fragmencie tym zawarta została analiza wybranych kompozycji Loewego zarówno pod względem historii, inspiracji twórczej, budowy formalnej utworów jak

i problematyki oraz trudności wykonawczych wynikających z przeprowadzonych modyfikacji mających na celu jak najwierniejsze zachowanie zamierzeń kompozytora.

Tak kompleksowo i profesjonalnie ujęty materiał merytoryczny daje rozległy obraz poruszonego obszaru badawczego i potwierdza zarówno duży potencjał badawczy Kandydatki, jak również Jej umiejętność do logicznego formułowania toku narracji wypowiedzi tak, by nie wykroczyć objętościowo poza wymagany zakres stronicowy (60 stron). To z pewnością duże wyzwanie, tym bardziej dla badacza z takim potencjałem naukowym jaki zaprezentowała Pani mgr Joanna Kowalczyk; praca zawiera zarówno podstawowe fakty historyczne i społeczne, ale przede wszystkim ukazuje wysoki poziom kompetencji analitycznych Kandydatki w odniesieniu do omawianych dzieł. Wynikająca z treści opisu wiedza Pani mgr Joanny Kowalczyk w pełni dowodzi o Jej znajomości (oraz wielkiej pasji) prezentowanej tematyki. Temat pracy harmonijnie koresponduje z materiałem merytorycznym w niej zawartym. Doktorantka trafnie dobrała także liczne, zróżnicowane i wartościowe materiały źródłowe, takie jak wydawnictwa nutowe, źródła internetowe, artykuły, publikacje oraz źródła encyklopedyczne

Konkluzja:

Praca doktorska Pani mgr Joanny Kowalczyk stanowi niezwykle ważny element służący popularyzacji muzyki instrumentalnej i poszerzania literatury kameralnej z udziałem fletu. Dzieło artystyczne jest potwierdzeniem niezaprzeczalnych wysokich umiejętności instrumentalnych Doktorantki, natomiast opis rozprawy doktorskiej pozytywnie świadczy o kompetencjach Pani mgr Joanny Kowalczyk w zakresie budowania i konstruowania badań naukowych.

Niniejszym stwierdzam, iż Doktorantka bez zarzutu wykazała się właściwą wiedzą teoretyczną oraz umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej, spełniając tym samym bez zastrzeżeń wymagania art. 187 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku.

Stawiam wniosek o przyjęcie rozprawy doktorskiej Pani mgr Joanny Kowalczyk.

prof. dr hab. Ewa Murawska